

USTEC·STEs

Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC)

[www. sindicat.net/dona](http://www.sindicat.net/dona)

Franqueig
concertat
02/444

Número 402

Març 2011

Creativitat

en el quotidià

8 març

2011

Secretaria de la Dona
Eina d'informació

Propostes
didàctiques

Dia internacional de les
Dones

Editorial

Temps de crisi, temps de possibilitats i de noves realitats

La visibilització actual d'una estructura econòmica en crisi, que no funciona, que no dóna resposta a les necessitats bàsiques de milers de famílies i milions d'aturats/des, la podem transformar en un motor que faciliti noves idees, noves solucions i que generi expectatives per crear un futur millor.

El canvi continu de les lleis educatives i la deriva social on sembla que ens porta va ser la guspira que ens va animar a obrir un espai i un temps de reflexió compartit, treballat en forma de jornada, aquest 27 de novembre passat.

Amb una perspectiva participativa, des del quotidià i amb una mirada de dona, Angélica Sátiro va obrir la història i, des del fil de la vida, va recordar-nos que som les autores individuals i col·lectives del nostre propi destí.

Ens apropiem del nostre destí quan actuem en l'entorn més proper, quan fem possibles xarxes de comunicació, de trobada, de discussió, de creació, d'actuació..., sobre el quotidià, quan generem noves propostes, noves idees, noves visions..., per arribar a noves realitats.

- "Qui de vosaltres és creativa" - preguntà l'Angélica allí mateix, a la sala, i ben poques i tímides són les mans que s'aixequen, que s'alcen.

La creativitat quan saps que pots transformar el que hi ha, la creativitat és provar, modulant la por a equivocar-se, i mirar,

barrejar, recombinar.... coses, idees, conceptes, possibilitats diferents. Crear, generar noves, més i millors idees (amb valor afegit).

Hem de saber, i ho sabem, que aquesta habilitat creadora i transformadora forma part de nosaltres; però com estimular-la específicament en els nostres processos mentals, ho vam saber a través de Laura López i la seva exposició del pensament lateral i la creativitat en la resolució de conflictes.

En les properes pàgines us presentem una proposta per treballar amb l'alumnat alguns dels conceptes que han aparegut i als quals ens hem aproximat en aquestes dues conferències, que teniu a la vostra disposició a la web de la Secretaria de la Dona: <http://www.sindicat.net/dona> on trobareu els materials de la jornada.

Propostes didàctiques

Activitat proposada a primària

● Totes les persones tenen una capacitat creativa que pot ser i ha de ser desenvolupada des del dia a dia quotidià. A partir d'una situació sorgida al grup classe, a tall d'exemple, hi ha un nen o una nena que no és gaire acceptat/da pel grup.

Una persona pren consciència que aquest company/a està sol/a, que no participa en els jocs del pati i que tampoc no ho fa en les activitats de classe. Què pots fer per canviar aquesta situació.

Comença per formular i comunicar el problema cal fer partícip tot el grup a buscar diverses possibilitats d'actuació, per exemple utilitzant una pluja d'idees.

Decidir quines de les accions possibles poden ser més efectives i si es disposen dels recursos necessaris.

Acceptar que pot ser que amb la primera actuació no s'aconsegueixi tot allò que es vol aconseguir.

Reflexionar sobre els diferents recursos que es poden aprofitar, com per exemple l'opció de les xarxes socials, altres alternatives de comunicació; compartir jocs en xarxa que puguin propiciar altres formes de relació i participació, com també desenvolupar habilitats socials.

Acordar les accions. Iniciar el procés d'actuacions.

Activitats proposades a secundària

A partir de la ponència "Dona, poder i creativitat" d'Àngelica Sátiro, us proposem activitats a l'entorn d'alguns dels aspectes que s'hi tracten.

Objectiu: Introduir noves perspectives i punts de reflexió sobre la realitat que ens envolta.

Prendre consciència de la responsabilitat en l'elaboració del propi camí, en la incorporació de possibles visions per fer possibles millors formes d'actuació.

● Activitat en grup

On som? Des d'on partim!

Objectiu: Prendre consciència de la realitat actual global del món en que vivim.

I de l'actuació que s'hi fa, amb la corresponent retallada de drets laborals i socials.

● Busqueu informació sobre la taxa d'atur masculí i femení, tipus de contractes i de jornades laborals expseu-la i comenteu-la.

● Aprofundiu en el tema:

● A qui es considera socialment exclusos/es?

● Per quins motius i quines en són les causes?

● Com són tractats/des socialment?

Reflexioneu sobre el canvi de percepció que s'ha produït en poc temps. Abans la concepció del treball era que "dignificava la persona", ara això ja no és així, ara se'n té una concepció estrictament productiva: només vals la força de treball que desenvolupes, i quan no tens feina esdevens/et converteixes en un residu i la societat t'exclou.

● Analitzeu i debateu aquest text (extracte de la ponència)

Residus humans?

Danys col·laterals...

Consumidors frustrats que no tan sols són exclusos del món laboral, sinó que també ho són del seu amor propi, de la seva identitat i dels seus somnis de futur. I massa sovint ignorant la seva condició de "residu social".

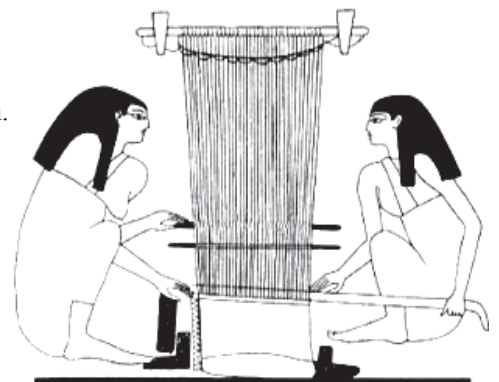
Persones que deixen de tenir lloc, sense història, sense memòria i sense imaginació per crear una nova narrativa pròpia...

● Expliqueu el significat de les expressions següents:

"Residus humans?"

"Danys col·laterals..."

● Analitzeu i debateu l'anterior text des de la perspectiva de consider-se "consumidors" i amb l'aportació d'altres possibles perspectives.

Desenvolupament de les

- Lideratges? Com s'expandeixen i unifiquen les idees? Com es lidera la societat?
Fer evident i reflexionar sobre la influència dels mitjans de comunicació, com també de les diferents xarxes socials.
- Analitzeu i debateu les notícies que apareixen als mitjans de comunicació sobre les revoltes als països del nord d'Àfrica.
- Què significa per a vosaltres el terme "poder"?
 - Tots són iguals?
 - Què és un/a líder?
- Analitzeu i comenteu els dos extractes següents.

PODER? (Extret de la ponència)
El poder és la base del LÍDER. És el mitjà que tenen els líders per estendre la seva influència sobre els altres.

El concepte "poder" s'utilitza per referir-se a la capacitat d'una persona o d'un grup, per imposar de forma recurrent la seva voluntat sobre els altres" (Parsons)
- Analitzeu la mateixa notícia en diferents mitjans de comunicació, com per exemple en els telenotícies de diverses cadenes, i/o en diferents xarxes socials.
 - Què és per a vosaltres la informació?
 - Què és un globus sonda?
 - Quants diaris escrits llegiu habitualment?
 - Quantes hores d'anuncis de televisió (encara que no vulgueu) veieu cada dia?
 - Quants anuncis veieu en la pantalla de l'ordinador cada dia?
 - Analitzeu qualsevol spot publicitari, des de la visió de les frases anteriors.
 - Visibilitzeu que la importància rau en el fet de ser consumidors/es per damunt de qualsevol altre consideració i la capacitat de controlar, influir i provocar que facis, actuïs i pensis el que han predeterminat.
- La creativitat com a motor per a la creació de noves realitats!
La realitat com a punt de transformació.
 - Activitat a realitzar en petits grups:
A partir de la lectura dels següents paràgrafs, cada grup escollirà el que prefereix treballar.

Redacteu una breu explicació del perquè de l'elecció.
Exposeu, analitzeu i debateu, totes i cadascuna de les opinions i/o aportacions que sorgeixin.
Aclariu, recolliu i definiu breument les diverses argumentacions i aportacions que hagin sorgit.
Exposició de cada grup al conjunt del grup classe.
Debat de cloenda.

A. *És possible crear mons millors per viure-hi, però cal assajar múltiples possibilitats (...)*

B. *Cal assumir que la situació al món pot ser ben diferent de l'actual i que la mesura en què pot arribar a ser diferent depèn més d'allò que faci cadascú que no pas de la influència que la situació al món pugui exercir sobre les coses que fem o deixem de fer: passat, present, futur.*

C. *"Cadascú ha de confiar en la seva pròpia capacitat de 'marcar una diferència' en el transcurs de la seva vida, però també en el món on vivim aquesta vida". (Zigmunt Bauman)*

D. *EDUCAR/APRENDRE A CREAR-SE EL PROPI DESTÍ, com reinventar-se com a individu i com a col·lectiu.*

propostes didàctiques

E. El fet quotidià com a laboratori de possibilitats, com a taller creador de nous mons possibles.

F. Per tal de pensar junts, de crear junts, d'innovar junts és important aprendre a patir junts i a riure junts. Tan sols així fem creació sense oblidar que som humans. Aquest és una mena de PODER AMB i de PODER PER...

SEMBRAR UTOPIES

G. "La utopia tensa des del futur un ara amarrat al passat" (Jorge Wagensberg)

H. La utopia assegura una situació de no-equilibri que és, com a mínim, part de l'essència de qualsevol sistema viu.

I. Com pot la "dona exclosa" continuar sense visió, sense somni, sense confiar que pot haver-hi alguna cosa que ara mateix no existeix?

J. L'esperança sempre ha estat l'última cosa a morir i quan ha mort, sempre ha renaixut de les cendres...

● Escolliu una de les frases anteriors, o qualsevol situació quotidiana com a font de conflicte. Dividir l'espai de l'aula en dues meitats. Delimiteu un extrem com l'espai d'estar-hi "molt d'acord", l'altre com a "gens d'acord" i situeu el centre com a "a mitges".

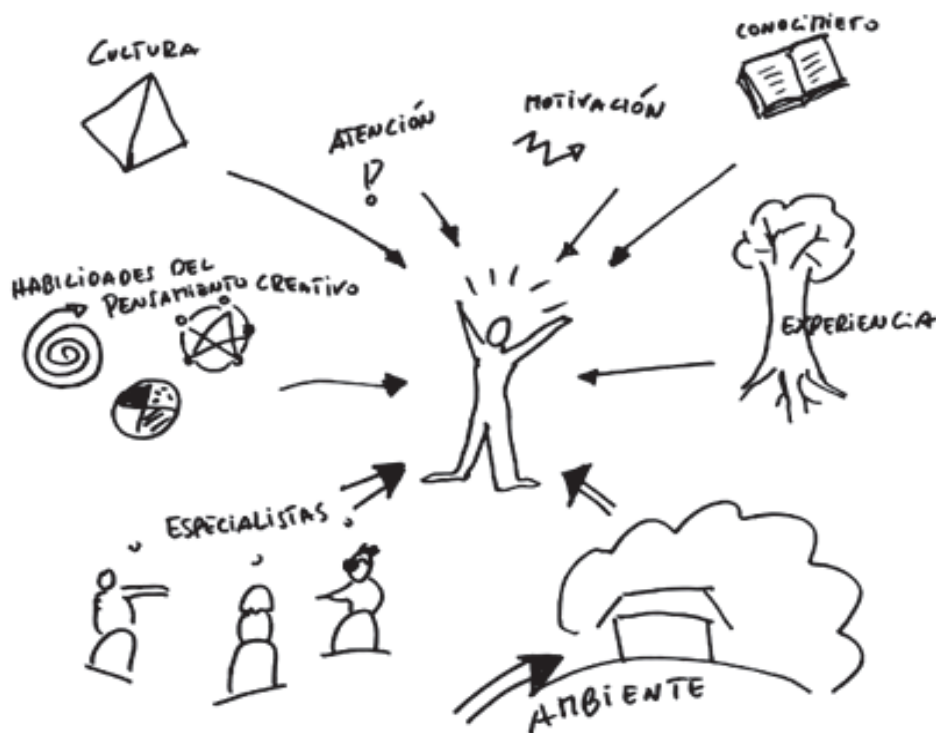
Respecte a la frase o a la situació triada cadascú decideix si hi està "molt d'acord", "mig d'acord" o "gens d'acord" i se situa físicament a l'espai de l'aula que correspon a allò que pensa.

Una vegada tothom ubicat, es farà evident l'opinió majoritària i les que queden en minoria.

A partir d'aquest moment, cadascú argumenta el perquè de la seva opció, per què creu que ha d'estar situat allà. Tothom sap que pot bellugar-se, canviar de posició en qualsevol moment i que la defensa de la seva argumentació pot fer que els altres es ressituïn.

Quan tothom està d'acord que la situació està prou reflexionada i la ubicació és definida l'activitat es pot donar per finalitzada.

Escoltant els /les altres és com ampliem, modifiquem i formem el nostre propi criteri.

Proposta didàctica

Breus apunts de la ponència "Pensament lateral i creativitat en la resolució de conflictes", a càrrec de Laura López.

El conflicte quotidià.

En la seva formació, els nois i les noies es troben amb conflictes en les relacions entre iguals, en les relacions amb adults i en les relacions amb si mateixos: presa de decisions, coherència...

Causes: xoc d'interessos, necessitats, desitjos, valors (...)

Mètodes: es tracta de treballar sobre diferents opcions de resposta als conflictes i decidir quina és la més adient = procés creatiu

Conseqüències: segons quina alternativa triem i com es resolguin aquestes diferències, les relacions personals poden sortir-ne enfortides o deteriorades.

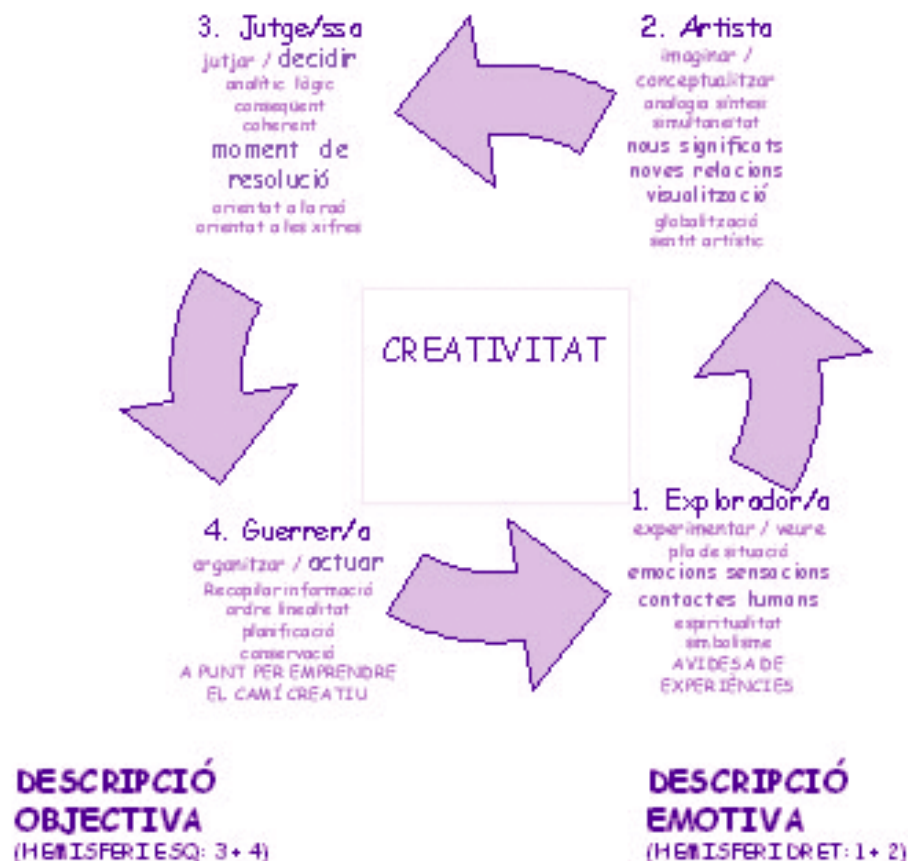
Conducta creativa

1) **Curiositat:** per què passen les coses?, estat d'obertura permanent.

2) **Flexibilitat:** descobreix, associa, escull, adapta, modela...

3) **Competència intel·lectual**

"Som el resultat del que hem pensat" Buda

Frases parany

No puc..., segons qui?
No es pot..., qui?
Si faig això... llavors passa allò, qui ho diu?
He dut malament la reunió, comparat amb?
És evident que ell és el candidat ideal, evident per a qui?
Han arruïnat l'empresa, qui? com?
La disciplina és essencial en l'educació, qui nominalitza?

Boicot a les paraules parany: **fer les preguntes específiques**

Les paraules parany amaguen actors no especificats, accions no especificades, comparacions ocultes, judicis ocults, nominalitzacions...

Naturalesa de la persona creativa

ingenuïtat (ulls d'infant, lliures de prejudicis, deshabituïtat la pituïtària)

incubació (donar-se temps, incubar, confiar en el subconscient, pausa creativa)

relaxació (relaxadament concentrats/des)

empatia (ser tothom i cada cosa)

visualització ("veure" el futur, la solució en imatges)

obertura (2 i 2 són 4, i 22, i 5...; no hi ha una raó, sinó raons)

Naturalesa del procés creatiu

abundància (abundància de la naturalesa sobre la raó)

grup (el valor del lideratge grupal: dos poden més que un, buscar l'altre dintre de nosaltres: flexibilitat mental)

complexitat (un fet no és aïllat, un fet són molts fets)

validesa/pacte (preferir el que és versemblant-adequat funciona sobre el que és "veritat")

discontinuitat/bisociació

(provocar noves connexions = noves realitats: JOCS CREATIUS)

Proposta d'activitats per a primària i secundària

● LA POESIA COM A INSTRUMENT

Empatitzant amb els objectes:

EM SENTO COM... SÓC COM...

Treball individual o en petit grup, fent que es triï l'objecte

● LA POESIA COM A INSTRUMENT

Empatitzant amb els objectes:

Treball individual o en petit grup a partir de plantejaments com

"i..., si fos...", el/la mestre/a proposa l'objecte, per exemple un llàpici de la classe... "EM SENTIRIA..." "SERIA..." "VOLDRIA..."

● Preparar el material per construir una figura.

El grup, sense parlar, sap que ha de construir alguna cosa amb aquell material.

Sense tenir en compte el "no es pot fer", "ho faig malament"...

Comprendre que no es pot resoldre, construir de forma individual. S'ha de mirar des de fora i fer una construcció en grup.

● Dramatització d'un conflicte concret quotidià i fer-ne una representació en forma de judici; per exemple, a l'hora del pati, un nen no vol donar la mà a una nena per fer una rotllana. La meitat del grup hi participarà com a "defensor/a" i l'altra meitat com a "acusador/a".

Després de la representació, cal arribar a un consens després d'analitzar i valorar conjuntament tots els arguments exposats en un o altre sentit.

**Manifestació 8 de març 2011 a les 19h.
Pça Universitat a Pça Sant Jaume**

Les coses que encara passen en aquest 8 de març

8 de març de 2011, en una societat democràtica "avançada i europea" com la nostra, fervorosa defensora dels drets humans arreu del món, amb un estat de dret aparentment consolidat que legisla i ordena per tal de fer-los complir escrupolosament, com toca, aquest hauria de ser un dia per commemorar que ja fa temps que hem aconseguit l'accés a la millor educació per a tothom, tant hi fa la classe social, l'origen o l'ètnia de qualsevol nen o nena escolaritzat al país.

Ara bé, potser les coses no són pas ben bé tan idíl·liques; perquè, on som realment ara mateix? Una ràpida i no pas gaire exhaustiva repassada ens recorda que estem immersos en un procés de progressiu desmantellament dels batxillerats nocturns i de les escoles de persones adultes; que en terrenys públics i amb diners públics es fan escoles bressol on atendre nens i nenes de 0 a 3 anys que després surten a subhasta perquè les gestionin empreses privades; qua a primària s'hi fa una sisena hora que, a més de no millorar el rendiment escolar de la canalla, no arriba a tota la població i discrimina en funció del municipi; que amb diners públics es concerten centres educatius privats que trien l'alumnat i que fins i tot el segreguen per raó de sexe...

Un panorama que no s'adiu gaire amb el que podríem esperar de certes grandiloqüents declaracions de principis amb què ens intenten entabanar, però que dibuixa prou bé una realitat certament preocupant. Una realitat a què s'afegeixen ara unes quantes de les primeres declaracions de la nova consellera que ens acosten a un 8 de març en blanc i negre, perquè justificar la separació a les aules de nens i nenes pel seu bé, per tal de respectar-los els diferents ritmes educatius sembla extret del NODO, aquell ranci noticiari franquista que ens havíem d'empassar quan ja fa uns quants anys anàvem al cinema.

Sisplau, i que no s'ofengui ningú, però no vulguem ara buscar estranyes i anacròniques coartades pedagògiques per concertar aules que no respecten la igualtat i l'equitat entre els futurs i futures dones i homes del país. Com a ciutadans i ciutadanes que en som, no ens ho mereixem.

8 de març de 2011, volem i ens mereixem una quotidianitat sense cap tipus de discriminació, ni social, ni econòmica, ni religiosa, ni de gènere..., volem i ens mereixem que els drets humans fonamentals es respectin i que l'Administració hi doni compliment. I l'escola pública i l'escola sostinguda amb diners públics hi ha de donar compliment per damunt d'interessos econòmics i de qualsevol dogmatisme moral, perquè, entre moltes altres coses, també tant és que sigui nen o nena, que som al 8 de març de 2011 i encara cal dir-ho i reivindicar-ho. Hem fet camí, sens dubte, però encara tot és molt fràgil i no podem pas frivolitzar, que últimament ens les engalten totes al mateix cantó.